

Њихова Величанства Краљ Го-сподар и Краљица Милена примили су поводом прославе педесетогодишњице владавине и златног шира, као и поводом прогласа Црне Горе за Краљевину из иностранства многобројне телеграфске честитке, чији потписници нијесу добили упућене им одговоре због недовољно означених својих адреса.

Ушљед тога, а по наређењу Њихових Величанстава, Маршалат Двора моли сва она лица, којима због наведеног разлога нијесу стигли одговори, да овим путем приме најтоплију захвалност Њихових Величанстава.

Цетиње, 1. септембар

Није мир кад само оружје мирује. Треба да мирују и духови, а тога није. Духови ратују не може кивније бити, а оружање се грозничаво наставља на све стране. Мир је данас само изговор, у ствари сви се спремају за рат. У томе спремању чисто бисмо рекли да се утркују. Енглеска се утркује с Немачком на мору, не допушта да јој ова по спреми на мору дође близу; Француска и Русија на суву с тројним савезом, а Италија и Аустро-Угарска и на мору, јер, и ако су савезници, једна другој не вјерује.

Никада, као сад, нијесу се тако често састајали владари и њихови први министри. Непрестано се посјећују и о нечем договарају, а то је све опет око будућих догађаја.

Два су кардинална питања у Европи, око којих се све ломи: то је питање њемачко-француско, по сриједи кога су Алзас и Лорен, а послије Балканско Полуострво.

У жижи овога другог питања смо ми. Нема састанка царева и њихових министара спољних послова а да о нама није ријеч. Кроје нам будућност, а за садашњост капу.

Кад то знамо, ми не смијемо бити равнодушни посматрачи. Ко спава кад други о његовој судбини рјешава, тај друго није заслужио, до да се нигда не пробуди. Ми морамо живо мотрити шта се око нас ради и морамо уложити све своје силе да унапријед, у колико нам је дато, корегирамо своју срећу. Ако то не чинимо, нико нам не може бити крив ако нам будућност донесе што не желимо.

Код наметних државника ово што смо рекли није ништа ново. То је политичка азбука. То треба да зна чак и политички Венијамини. Али ма колико то спадало у елементарне појмове, у нашем народу изгледа да је велика мудрост, коју немају чак ни они који у уме његово говоре. У жижи питања које занима сву Европу ми налазимо да нам ништа прече није него да се кавжимо и да оно мало сила, којима располажемо, утрошимо у међусобној распри, кивно нападајући један другог и кивно бранећи се од клевета и увреда.

А да је код нас клевета и увреда једина садржина наше политике, то не треба доказивати. Наша политика потиче махом из срца и личних моралних и материјалних интереса, а кад се човек не може да узвиси над политиком нижих

интереса, онда се спорна питања обично рјешавају грдњом, увредама и виком. Погледајте по српском народу и наћи ћете да је тако. Све потиче из срца и из личних интереса и сва наша политика то је једна вашарска ларма. Личимо на црва, који у јабуци ужива рај, а не зна, да ће скорим заједно с јабуком бити запретнут у врели поджарени пепео гдје ће се испећи.

У рукама силних европских држава шта смо друго него безбрижан црв у јабуци. У толико ће лакше с нама да располажу, у колико се мање сами бринемо о својој судбини, а више тронимо у ситничарским домаћим свађама, којима је извор сићна пакост или какав интересчић. Не ваља тако да буде. Спреме за рат довршују се; по кабинетима великих сила већ се кроји нова европска карта, а коцка се котрља и не зна се коме ће на згуду пасти. Ако баш и имамо каквих недовршених распра, оставимо их за послије, а сад се сложимо да Српство проведемо што здравије кроз вртлоге, на које се полако навози Европа. Није време цимању и кикању.

Испраћај Високих Гостију

Говорећи у прошлом броју о одласку Високих Гостију, Њих. Им. Височанстава Великог Књаза Николаја Николајевића и Велике Књагиње Стане и Дјеце Јој из првог брака, као год и Њ. Им. В. Великог Књаза Петра Николајевића и Велике Књагиње Милице, нијесмо имали прилике да детаљно опишемо испраћај у Бару, који је био колико свечан толико и срдчан.

Као што смо већ јавили Њ. В. Краљ Господар дошао је са Високим Гостима на Тополицу око 10 сати прије подне у четвртак изјутра.

Долазак Њ. В. Краља са Високим Гостима на Тополицу поздрављен је пуцањем топова са Волујце и одушевљеним клицањем народа.

Послије кратког одмора у Двору на Тополици Њ. И. В. Велики Књаз Николај Николајевић са Њ. Кр. В. Престолонашљедником Краљевићем Данилом упутио се на адмиралски брод „Цесаревић“. Његов полазак са Тополице испраћен је топовском паљбом са Волујце, а народ Га је из мјеста и околних села, који се био на Пристану окупио, великим одушевљењем поздрављао.

Пошто је Њ. И. В. Велики Књаз приспио на брод „Цесаревић“, истакнут је на њем, црногорски стандард уз пуцњаву топова са свијех рускијех бродова, који су се у исто вријеме такођер окитили заставама.

На то је и Њ. В. Краљ са Узвишеним Синовима и Високим Сродницима пошао на брод „Цесаревић“, гдје је у 11 сати био свечан ручак, који је давао Њ. И. В. Велики Књаз Николај Николајевић по наредби Њ. В. Цара Николе II. Долазак Њ. В. Краља поздрављен је топовском паљбом са свијех бродова, свирањем црногорске химне и силним клицањем „ура“. На броду су се међутим били већ окупили и наши министри и великодостојници, који су били на ручак позвани, и који су такођер долазак

Њ. В. Краља најживље поздравили.

За вријеме ручка, који је одмах иза тога служен, напмо је Њ. И. В. Велики Књаз Николај Њ. В. Краљу Николи I, генерал-фелдмаршал руске војске, на коју се здравицу Њ. В. Краљ захвално овим говором:

Ваше Императорско Височанство!

Понављам моју најдубљу благодарност Његовом Императорском Величанству Цару, који је благоизволио увеличати прославу педесетогодишњице Мога владања, вишући Ваше Императорско Височанство да обрадује сву Црну Гору.

Моја благодарност и Моје војске догире врхунац великом чашћу, којом је Његово Императорско Величанство удостојило првога Краља Црне Горе, наименовавши Ме генерал-фелдмаршалом своје храбре војске.

Ово силно и дивно бродовље велике Словенске Царевине буди бескрајну радост и учвршћује вјеру Црне Горе у све бољу своју будућност. Није ово први пут, да се славна руска застава вије у овим водама. Било је вријеме кад је Мој Свети Предак као врховни вођ овога благословно у Манастиру Савини савезничко оружје руско-црногорско; када је црногорска сухопутна војска судјеловала у флоти Адмирала Сењавина управе до Корчуле, гдје је Мој Ђед Велики Војвода Станко шест рана задобио при јуначком заузећу Корчуле.

Ова прва и једина слободна словенска лука на читавом Средоземном Мору раширује руке да загрли на своја њедра ово словенско бродовље, и остаје у нади да ће се унапријед у њој вазда лепшати славна застава Св. Андрије.

Подижем чашу за здравље и срећу Његовог Императорског Величанства Цара Николе и цијелог Његовог Дома!

За славу Његовог бродовља и свега оружја Његовог!

За Ваше здравље, Велики Књаже, и за Ваше господине Адмирале!

Обје здравнице пропраћене су свирањем црногорске и руске химне и бурним клицањем: Ура! и Живио!

Послије ручка Високи Гости провели су на броду неко вријеме у разговору, а тада је настао растанак. Њ. В. Краљ поздравио се и опростио најсрдачније са Њиховим Им. Височанствима Великим Књажевићем Николајем и Петром Николајевићем, као и са Великим Књагињама и Књазом и Књагињицом Лајхтенбершом, а исто тако срдачно су се с Њима поздравили и Њ. Кр. В. Престолонашљедник Данило, Престолонашљедниковица, Књагиња Наталија, Њ. Кр. В. Књаз Петар и Њихова Височанства Књаз и Књагиња Батенберг.

Њ. В. Краљ испраћен је са „Цесаревић“ топовском паљбом са бродова, свирањем црногорске химне и клицањем „ура“.

Његово Величанство са Узвишеним Синовима, Снахама и Књазом и Књагињом Батенберг вратио се

на Тополицу, а у толико су се и руски бродови спремали на одлазак. Мало испред три сата послије подне руска флота кренула је из Барског Залива, поздрављана бурним народним клицањем и пуцањем топова са Волујце, на које је поздраве одговарала топовска паљба са руских бродова, тако да се грмљавина топова и громко клицање одушевљеног народа на далеко разлијегао.

Пред вече Њ. В. Краљ са Њиховим Височанствима Књазом и Књагињом Батенберг и са Узвишеним члановима фамилије повратио се на Цетиње, а исту вече вратили су се и чланови Краљевске владе и великодостојници, који су били у Бару, при испраћају руске флоте.

Данас су испраћени са Цетиња Њих. Височанства Књаз и Књагиња Батенберг онако исто срдачно као што су и дочекани.

О помиловању

Поводом писања неких листова са стране, којим се иде на то, да се помиловање велевздајника представи у сасвијем другојачој боји, сматрамо за потребно да се поново задржимо на овој ствари.

На ово помиловање треба гледати само као на великодушни чин, достојан високе краљевске милости, као што су то неки листови лијепо запазили.

Његово Величанство Краљ, издвајући своју високу милост над осуђеницима и велевздајницима, благоизволио је помиловати од даљег издржавања казне један дио осуђеника и велевздајника, као год и већи дио оних велевздајника, који се у емиграцији налазе. Та Његова висока краљевска милост простире се на помиловане у толико што им је олакшано судбину, што их је ослободио од сужањства и емиграције, вручајући им прилике, да у слободи, у кругу поштених и исправних Црногораца, покају гријехе своје и поправе их будућим својим радом на корист и опште добро у служби Краља и Домовине. Буду ли они у будуће својим радом и држањем гредили оним стопама, којима греду сви вјерни и одани синови ове земље, залажући се за опште добро Краља и Домовине, временом ће се повратити у редове осталијех синова ове земље, која и с правом и разлогом од њих очекује да и на дјелу засвједоче да су високу милост Краља Господара заслужили и да је умију цијенити. До помилованих је, према томе, да уоче све то и да се према томе опредјеле онако како ће бар будућим радом својим бити од користи и узвишеном Пријестолу, чија се милост на њих сада излила, и земљи, која је овим великодушним чином Краља Господара у томе положају, да их поново пригрли у топла материнска њедра своја.

На акт помиловања треба гледати само тако и ми држимо, да ће они, којих се ово највише и тиче, тако ову ствар схватити и да ће трезвеном и разборитним радом својим, користећи се слободом, која им је високом милешћу пружена, умјети цијенити и показати се достојним високе Краљевске милости.

Овим великодушним чином, којом се и овог пута испољила сва благост, доброта, узвишеност и неизмјерна милост нашег опште љубљеног Краља Господара, пружа се лијепа ријетка прилика ослобођенима да у будућности поправе оно, што су у прошлости згријешили и надамо се, да ће је они у пуној мјери искористити разумно и даће, натајначин, доспјети поново у оне редове нашега доброг народа, који се налазио и налази у непробојним редовима око узвишеног Пријестола, радећи на корист и добро миле нам домовине.

Милост владаочева омогућила им је то великодушним чином помиловања, повраћајући им слободу, коју им је неумитна правда одузела и пружајући им прилике да се поврате међу вјерне синове ове земље, којима се и Пријесто и Домовина само поносити може.

Према земаљским законима и прописима, и ако се висока милост нашег дичног Владара обилно на њима излила, они још нијесу у томе срећном положају, да се може рећи да се преко њихове прошлости вео заборава прострео и да их, и крај све најбоље воље, можемо пригрлити и примити у редове врних држављана наше отаџбине. Али и ако се не може рећи да у томе и таквом положају нијесу, ипак то не значи, да не могу у опште бити. То, као што рекосмо, поглавито зависи до њих самих и до њиховог будућег рада и држања.

Буде ли се сав њихов будући рад олично у тежњи осталих врних синова ове напаћене, али славном увјенчане земље, буде ли он служио искључиво Краљу и Домовини, и буде ли намијењен само општем добру, неминовно је да ће мо и ми бити међу прима, који ће радосно поздравити повратак њихов међу нама на челу са нашим великодушним Владаром као оно библијски отац изгубљеног сина.

И кад ствар тако стоји, онда ће свакоме бити јасно, да се на ово помиловање само овако може гледати и никако друкче, и да ће га тако схватити и они, које је обухватило.

Братски одзиви

„Правда“, угледни лист који излази у Београду, доноси чланак из кога видимо ово:

„Цетињске свечаности испале су преко очекивања лијепо. Наравно, ја овдје говорим о спољњем утиску не улазећи у садржину и наликје онога што се представљало. Од првог до последњег момента приказ је био величанствен. То није била оперета, која је играна на Цетињу, већ права, грандиозна Вагнерова опера са свима ефектним сценама, којима обликују дјела тога генијалног пјесника и музичара.

Декор, који пружа Цетиње, које се као каква питомо оаза налази у сред врлети и крша црногорских брда; живописни народни костими са њиховим живим бојама и најразноврснијим нијансама које карактеришу поједина племена; необично раскошно изобличене поглавине и чиновничтво, све у срци и сребру са позлаћеним оружјем и токама; и најзад, јединствено заступљен двор — један од најдекоративнијих у Европи — са читавом поворком краљевских причеда и принчева, чинили су импозантан утисак на све, који су се потрудили до Цетиња.

Ништа се слично у овоме погледу не да замислити код нас у Србији. Наше свечаности, бакљадне и поворке, у којима озбиљни и угледнији људи не узимају учешћа, а на којима видно мјесто заузимају шегрти и мануши, изгледају бједно и жалосно и не дају се упоредити са овима на Цетињу, у којима ни један човек, својим изгледом и држањем, не квари општи штампан, који је по ријечима једног руског новинара, био „торженствен“.

Орган српске народне слободомне странке у Војводини „Браник“ доноси на уводном мјесту овај чланак:

Велики Књаз Николај Николајевић, послије цара свих Руса најславнија личност у Русији, предао је Краљу Николи у име рускога цара фелдмаршалску палицу огромне руске армије. Ријетко одликовање, највише, што га руски цар може дати. Више куд и камо, него титула адмирала руске флоте, коју је имао краљ Велике Британије и цар Индије Едуард VII и коју данас носи германски император. И сада то највише одликовање даје Краљу Николи „једном пријатељу“ свога оца, цар Николај истакнувши, да га даје владаоцу Црне Горе, — „вјечите пријатељнице Русије“. Према свему томе се може процијенити симболична вредност и политички значај овога највишег руског царског одликовања, учињеног мудрог владаоцу храбрим Црногорца.

То је одликовање, како рекосмо и од великог политичког значаја и пошљеднице му се не могу ни предвидјети. У складности свечаних цетињских дана за извјесно је, да је под његовим утицајем и данашња биоградска влада у својој телеграфској честитци онако срдечно и без патоса поздравила проглашење „друге српске краљевине“. То је знак да је у Биограду коцка пала и да ће се држање српске владе према владалачком дому Црне Горе морати из основне променути. Томе српском преображењу утро је пут већ сам Краљ Никола са својим унућетом престолонашљедником српским Александром. И тако ће се дисонанса изазвана од човека који већ три деценија као мора гуши читав јавни, и унутрашњи и спољашњи живот патрице Србије, изгубити у заборава, у валовима славе, што се данас преливају с Црне Горе преко читавог словенског Балкана.

Но на тој формалној измјени неће остати. Краљ Никола походиће послије Петрограда ускоро и дворење у Биограду и Софији. У Софији, да утврди пријатељство, онако интимно оглашено на Цетињу, у Биограду пак, да обнови српске братске и родбинске везе да загрли свога зета и своју унућад и да цијелом свијету покаже, како „нема те силе која би могла раздвојити“ српске краљеве и српске краљевине. Немогуће је, да у тијем свијетним српским часописима може и смије да учествује тридесетогодишњи мамин Србије и човек без икаквих стичких вриједности. Човек, који је својим политичким радом и министровањем зарадио српски национални карактер и царски интриганство, који је фразерским демократизмом и уставношћу на страну гурао Србију, из те не правде у другу, где русињама не стварајући, и који је српске интересе везао за своју личну особину. Слава на Цетињу одијелје својим ваљанима и онај представника српске бруке и то баш у добар час, кад се на Балкану и онај час гомилају час развијају мутни облаци и кад би његове интриге могле и опет задати српском народу претешке ударце. А да се на Балкану мути и да се јављају предзнаци коначног расула и нестајања турске империје у Европи, сувише је видно и за оног, који још није уверен, да екзистенција Турске зависи још само од неспоразума и међусобне зависти европских држава.

На Балкану потмуло тугњи. И за то чин Суворова, кога је бесмртни Његош уврстио међу „бичеве тријанха“, подијелио краљу Николи, и за то догађаји на Цетињу, као вјесници српског јединства и савезног рада словенских држава на Балкану под заштитом Русије, могу лако постати знакови славе, коју носе са собом дани, који долазе. Дани у којима ће можда краљеви извршити оно, што је Књаз пјевајући „Онам“ онамо“ пјеснички пророковао. А то би било најљепши час у знаку славе, која је црногорско крваво стијење озарила као претеча љепше српске будућности.

Врло уважени италијански лист „Биорнале д'Италија“ доноси један дуги чланак, што је г. Филип Добрећки написао, и из којег извадисмо цијеледе: Престолница јуначке Црне Горе није окружена зидовима, већ показује неки чудновати приказ, који даје граду нарочиту физиономију: планине, које окружују Цетиње, сачињавају неку велику природну тврђаву, коју рука човјечја не би никад могла саградити. С једне стране подиже се кроз неколико брда величанствени врхунац планине Ловћена, који доминира Боком Которском, Јадранским Морем, Арбанијом, и Црном Гором. На томе врхунцу почивају славне мошти највећег српског пјесника, Владике Рада, који хрједе да се његово тијело на такој висини брда сахрали, да изгледа да би хтио рећи потомцима: Ја живим још и штитим вас; уздигните се браћо и дохватити мачеве да сакуните српске земље изгубљене, и да саставите велико царство Душана Сиднога...

С друге стране уздиже се друго брдо које се завршава узвишењем Белведер,

одакле се ужива прелијепи поглед: виде се близине красне планине, очаравајуће долине, зелене шуме, лијепа села, и величанствено Скадарско Језеро.

Мала црногорска пријестолница, која би светиште слободе и независности, колдјевка славне владајуће Куће Петровића, тврђава јака и моћна, која није никад подлегла вјековнијем непријатељским нападајма, јако је напредовала у сваком друштвеном и културном погледу.

И овдје у овој моћној природној тврђави, гдје се увијек вила слободна сјајна црногорска застава, обавиле су се велике свечаности приликом педесетогодишњице нашег милога Господара. Дан најсретнијег догађаја наше отаџбине, који ће остати незаборављен у анализма историје, прославно се на најљепши и највеличанственији начин: баш онако као што је заслужио један велики Витез, славни Пјесник, и најбољи Владалац. Крунисање Николе I, који ће покрај златне краљевске круне, савити и пјесничку круну од лавора, мора да буде највише задовољство и најсрдачније весеље не само за Црногорце, него још за све оне који симпатизују овој јуначкој и важној балканској држави.

Заслужене почасти које Европа хтједе показати великом Владару једне мале силе, доказ је врло јасан високог уважења, које они према њему и његовом народу гаје. Цијела Црна Гора има се радовати и поносити тим високом частима, које се одају њеном храбром и славном Господару, који увијек слиједи генијалне аспирације и тежње својих неумрних дједова, који војева за идеал независности и слободе, који постигну толике побједне и толике славе, гледајући вазда на циљ величине, благостања, напретка, и у једну ријеч висине моралне и материјалне свога народа и своје отаџбине.

Честити хрватски лист „Материнска Ријек“, што у Аргентини излази, посветила је свој број од 11. августа по и прослави педесетогодишњице Краља Господара. Он доноси на челу листа слику Краља Господара, а затим симпатичан чланак „О Црној Гори и њезиним Господару“, који се завршује овим тоном ријечима: Нека Свемогући за дуги низ година уздржи у животу и здрављу Књаза Господара, којему желимо да види све то већи напредак Црне Горе; нека његов прворођени син Данило буде увијек слиједи онега старе, кад га Богја Промислао буде позвао на пријестолу и нека срда и здравље прате цијели Владалачки Дом и срда жеље и весеље Јужни Славети у Јужни Аветији.

У истом броју изашла је од Анта Белградца чланак о Књазу Господару и чланак на шпанском језику о јубилеју.

„Српски Родољуб“ у Цицелбургу доноси на челу листа слике Њихових Величанства Краља Господара и Краљице Милене, а затим овај уводни чланак:

Хвала Богу на Његову дару: на голему и преголему!

Наша Црна Гора а свијетла зора свесрпска, цијелог Словенства великог и дичног дика од видика, слави славу 50-годишњице владања свог сретновладајућег 69. годишњег славног Господара; Његовог Краљевског Височанства Краља Николе I; славу свог препорода завидног.

И радостан понос блиста се на челу дичног брата Црногорца поштењаквића сваког, и у очима видинским сестре црногорске сваке: којој је у срцу урезано родољубље и поштење дубоко, те презире раскошност, богатство и господство туђе при кришу родноме и соколовима својима непојединима.

А ми? Пуни носега и радости необичне, пребрасмо историје наше лист по лист од некови до данас; и обидосмо и по два — три пут лист сваки као пчела свијет по свијет, кад скупља мед у сабе медено; и пенафосмо примјера слави Овој Србиновој оправданој преголемо а Ловћена достојно!

А дивили смо се и поносимо се славом Србиновом од вазда; јер ритаца је то примјера алемову у свијету велику, богату и напредну: колико је владна рука ума и разума и свијест свјесника.

И ако са извора бистрога од росе ју-трњег: не мага мутног него оног онојаног жељног, Књаз Никола је свагда у душу побожну много, и срце жара Обилдјева, вјештине Краљевићеве а Релиње хитрине, усађивао величину да Га ни Тацит, по мјери околности — не би премасио Римљанин велики, називом стеченим: „Украс рода човјечанског!“ И, свуда у пословима свијета, и дане и године, и ноћи и мјесеце, сахате и минуте, настајавао је, да и сунцу да завидности у станости изван језика!

И свечаности велике које се предузимају, одушли су чисти знаменитости владавана сретног Педесетогодишњег, и

успомена светијех кроз доживљаје историјске претешке, Великана и Оца Отаџбине, који: живи, мисли и ради за друге, за Свој народ дични, Богом му повјерени, од зорина зрака до ноћнога мрака и од мрака до зрака: да Му буде сретнији, напреднији и славнији, храбри и славни, док од тешко пролазних спрорачних крајева и државе мале, створи државу: европску, културну и у грамама свијема напредну; а све са свечаностима: прескупноцијенима, што је свијеток више један, снаге домовинске љубави свете: која се не да купити паром ничесовом, ни задобити силом никаквом.

И нека се веселе: појате и палате, путови и мостови, храмови божји и просвјетни, села и вароши и градови домовински грудобрани, поља и равнине, брда и долине, горе и дубраве, ријеке и море и сва дјела и тековине краља Николе I!

И нека пјевају виле из нештера веселице, и из вилестана свијех, и нека на језерима умилу лице, на запоју у славу и хвалу заслужену миљенику својем Николи Миркову! И бојна поља црвенотлика — нека се веселе, јер, имају чему; а нека пјевају звона и олтари свети, химне и молбе Богу једноме: за још дугу и чврсто здравље и сретно владовање Николе I, владара видика великих и широких, подстицања богатих племенитошћу, и ми им се придружујемо душом и срцем пуним; а, не смијући се унутрати у историју Славијеника високог, ризину богатства великог, синовио честитамо јубилеј јединствени у историји нашој, кличући Му што нам грло дава:

Бјели нам се Орао бјезно и здраво нам и весело био: на премнога љета!

А уз све и све жеље племените јесу жеље наше свете: за сапутницу живота Твог, велики краљу и витеже, за Народну Мајку за урас рода женског, Утробе Богом благословене: Краљице Милене; за Дом благословени и народ прослављени:

Све нам било здраво и весело
Амин, Боже, вазда те молимо.

Умјетност и умјетници на Цетињу

(О изложби талијанској у Владином Дому)

Никад као ових дана нијесмо имали прилике да посјетимо и да се дивимо лијепим умјетничким дјелима у нашој пријестолници. Говорећи о изложби, а нарочито о умјетничком одјеку могу рећи: да је постигао своју сврху најумјетничкијим позитурима изложених слика, гдје фигурирају радови највећих сликара и кинара талијанских, између њих; Зенаро, Кашваро, Јераче Сијдени, Роза и овдашњи вриједни сликар — живописац Доменико Фаилути.

Овај пошљедњи умјетник изложио је око 20 дјела, која представљају најважнија мјеста из Црне Горе, која су заиста прелијепно израђена с гледишта животног укуса на челу с импозантним сликама Њихових Величанства Краља Николе и Краљице Милене, који су изложени у Владином Дому, довршени са најмодернијим умјетничким укусом, с правим цртама линија интонације фигуре, тако да је успјело једно најумјетније дјело у култури живописног рада; тако су нам природно удешене у златним скупноцијеним оквирима по реду намјештене у главној сали Краљевског Владиног Дома, те сачињавају једну слику Црне Горе у највећим умјетничком погледу.

О г. Фаилути говорили смо неколико пута у нашем листу, као и о раду његовоме и његовим умјетничким дипломама и познатим радовима у већим европским варошима, те нам је најдражје што је свој умјетнички рад показао у вриједности доказа умјетника.

Г. Фаилути је имао част да буде одликован за његов рад у Црној Гори од Његовог Величанства Краља IV степеном Данилова Ордена.

Г. Фаилути ових дана полази у Будимпешту да слика неколико највиших особа у Угарској на позив, као познати свјетски умјетник.

Многи талијански и страни црствени су већ о овим његовим радовима, као и ранијим, с похвалом проговорили.

Дневник

Вратио се. Њ. Кр. В. Престолонашљедник Данило вратио се из Бара на Цетиње.

Пук Краља Николе. Службени дневник Краљевине Србије, „Српске Новине“, донио је указ, којим се наређује, да од сада „IX пјешадиски пук Књаза Николе“ носи назив „IX пјешадиски пук Краља Николе“.

Ручак прославном одбору. У недељу је Њ. В. Краљ Господар давао ручак прославном одбору хотећи тиме да изрази своје задовољство на раду прославних одбора око јубиларне свечаности. Ручак је био у ресторану талијанском, који је привремено на Цетињу отворен. На ручку је било преко седамдесет чланова прославног одбора, а присуствовао је и Њ. В. Краљ Господар, који је овом приликом изразио Своје задовољство на раду одбора, изјављујући Своје признање члановима одбора на уложеном труду и раду око свечаности, које су испале у највећем реду и поретку на опште задовољство. На то је од стране одбора Његово Високопреосвештенство г. Митрополит као председник централног одбора подигао здравницу Њ. В. Краљу Господару и захваљујући се на високој пажњи, коју је изволио ukazати члановима прославног одбора. И једна и друга здравница биле су праћене силним и одушевљеним клицањем, а нарочито усклицима: Живео Краљ! Живела Краљица! Живео Краљевски Дом.

Овом приликом Њ. В. Краљ Господар благоизволио је одликовати IV степеном Данилова Ордена г. г. Ника Виторовића и Петка Пајевића, трговце и V степеном г. Димитрија Богојевића, директора Црногорске Банке.

По свршеном ручку Њ. В. Краљ Господар, који је у ресторацију дошао и вратио се пјешке, испраћен је бурним клицањем, као што је и дочекан.

Када се Њ. В. Краљ Господар повратио у Двор, сви чланови прославног одбора корпоративно су отишли пред Двор и том приликом Краљу Господару приредили бурне овације, нашта је Краљ Господар изашао на балкон и захвалио се.

Све вријеме ручка чланови прославног одбора провели су у најпријатнијем расположењу, слушајући разне анегдоте и приче из прошлости које је Њ. В. Краљ Господар причао, бодрећи их њима на рад и истрајност у служби отаџбини.

Црква и Краљ Господар. Орган Архиепископског Сабора у Србији „Гласник Православне Цркве“ поводом јубилеја Краља Господара доноси топло написан чланак, који се овако закључује:

„И „Гласник Православне Цркве“ у Краљевини Србији, гледајући у Кијазу Николи Божја помазаника и вјерна чувара оних идеала, који бораве само у ватреном срцу и племенитој души искрених и правих Срба и побожних владара, придружује се оним манифестантима које покреће чиста љубав и који тврдо вјерују у ријечи Св. Писма које о владарима велу: „Мноме царви царују и силни пишу правду“. — Нека би благодат Божја, изливена на овога помазаника, и даље дјествовала на њему у славу његову, а на срећу храброга његовога народа, којима он, већ пола вијека, мудро влада“.

Дар. Њ. И. В. Царица Мирија Феодоровна благоизвољела је подарити госпођу Анђу Ј. Петковић управ. учитељицу женске школе у Скадру златним броном у бриљантима, а Њено Величанство Краљица Милена златним сахатом.

Помиловање. „Српска Застава“ орган народне странке у Београду, доноси поводом помиловања овај чланак, из кога видимо ово:

„Црногорски Краљ Никола I завршио је свој јубилеј једним великодушним чином, достојним високе краљевске милости. Он је помиловао осуђенике бомбашке и колашинске велеиздајничке афере, како

оне који су по казним заводима у Црној Гори издржавали досуђене им казне, тако и оне, који су слободни у емиграцији. Краљевска милост Његова се није распрострла још на четворицу главних криваца, који су у емиграцији.

Хвала Краљу Николи I на том великодушном чину, јер одиста се јубиларни дани на Цетињу нијесу могли љепше и достојније завршити“.

Оликован, Г. Филип Врчевић, секретар обласне управе на Цетињу, одликован је Даниловим орденом V степена.

Секретар Касационог Суда, Госп. Антоније Шокоцац, секретар друге класе првостепеног биоградског трговачког суда, који пошљедње двије године долази на Цетиње као стенограф наше Нар. Скупштине, постављен је на секретара пете класе Касационог Суда у Биограду. Наше честитање!

Црногорски број „Б. Виле“. Изашао је из штампе и већ на Цетиње пристио црногорски број „Босанске Виле“. Како су нам противу овога и оваквог броја „Босанске Виле“ већ стигле многе жалбе од њених овданих сарадника, то ћемо о њему нарочито проговорити, чим нам то допусти други, прешнији материјал нашега листа, молећи све заинтересоване да се до тада стрпе.

Од уредништва. Како је уредништво нашег листа одијелено од администрације, то све пошиљке, које се листа тичу, треба слати уреднику у Дворској улици, док се претплата, новчане пошиљке и све оно што се на администрацију листа односи шаље администрацији листа преко пута Државне Поште. Према томе уредништво ће узимати само пошиљке које се непосредно уреднику листа шаљу, скидајући са себе обавезе и сваку одговорност за пошиљке упућене посредним путем.

Исправка. Доноси се у прошлом броју списак одликованих лица, поткрале су нам се ове грешке: означено је да је одликован V степеном Данилова Ордена Благо Ђурашковић, в. д. управника рибарске поштанско телеграфске станице, а треба да одабере само оне сорте, које се највише траже и дуже чувају, и треће, да има доста простора за чување грожђа.

Пред бербу грожђа

Чување и паковање грожђа.

Трговина са грожђем тако је раширена, да има вароши, у којима се преко цијеле зиме може наћи свјежег грожђа. Дужност је свакојем виноградару — трговца — који намјерава очувати грожђе за продају, или извоз: прво да умије угодити муштеријама — потрошачима; друго, да одабере само оне сорте, које се највише траже и дуже чувају, и треће, да има доста простора за чување грожђа.

За чување грожђа ваља имати суве и простране просторије и бирати оне сорте, које имају дебљу кожурицу; јер грожђе се танком кожуром, што се може очувати, ити је преко зиме укусно. Поред тога оно грожђе, које мислимо да дуже очувамо, мора бити потпуно зрело и да што дуже остане на чокоту, како се би испарила она сувишна вода.

Грожђе се обично чува у подруме, магацине, а као најодесније у повеће простране собе. Подрум, који одредимо за чување грожђа мора бити чист, сув и у њему не смије бити никаквих плодова и др. ствари, које би трнуле и тиме штетно утицале на само грожђе.

Одредена соба мора да је окренута сјеверу, или сјеверо-истоку а за одлучавање свјетлости прозори ваља да су снабдевени дрвеним капцима. Ако би се показала сувишна влага, потоњу ваља удаљити хлорним кречом, или просто нагашеним вјетром. Топлота не смије бити висока, ити нижа од 2°—R испод нуле. Унутрашњост простора мора да је уређена и да је начињен потребити број подлица, и да се протеже довољан број

редова жица, о којима ће се вјешати гроздови. Редови жице треба да су подалеки од зида, како не би гроздови долазили у додир један с другим. — Број подлица и редови жица удешавају се према количини грожђа. — Гроздове, који више треба чешће прегледати и опазити се, да које зрно труне, одмах га удаљити и грозд очистити.

Кад хоћемо да очувамо мању количину за домаћу употребу, онда поступамо овако: Одабране гроздове одсјечемо са комадом брдуна — резнице — и један крај брдуна премажемо воском, или смолом, а други метнемо у бочу, која је пуна воде и добро зачепимо. За већу сигурност додаде се води мало прашице од дрвеног угљена. Судови овни, у које се метну брдуни, или се поређају по подници, или се објесе дуж зида испод редова жице.

Осим овог начина, гроздови се чувају још и у шеготину, чисти пенео, и у струготину од плуте — чена. — Пилотине (струготине) од плуте најбоље су и најчистије и грожђе у њима може да се очува преко цијеле зиме — јер су суве, чисте и зрно пеће да труне. Са шеготинама и пенеом није тако сигурно, јер је и само зрно непезљаво и често пута на половину труло. За чување у пилотине, пенео и шеготину узима се какав кашунић, или буре и ту гроздови сложе у редове, а између њих подебљи слој пилотина или пенепа и најзад добро закује. Од наших врста грожђа најодеснија је *розалија* и крупно бијело грожђе којему је кожура тврда а зрно крупно.

Од страних сората најбоље су: шасла (ранке) — која се броји међу лековито грожђе и одговара свима захјевама који се траже за астал.

Даље долазе за транспорт сорте: мери тролингер, Блак-Хамбург, и Мерианско-Лечилишно грожђе. За трговце се препоручује: Бијела Тамњаника „Муска-ћела“, Модри Португизац и Зелени Силванец, и т. д.

Што се тиче паковања грожђа за извоз, говорићу у кратко. — Грожђе, које мислимо ишљати гдје даље, ваља убрати у очи дана, кад га мислимо опремати и оставити цијелу ноћ на прохладном мјесту, да се испари она сувишна вода. Кад се грожђе шаље, има разних начина паковања, који омет зависе од врсте грожђа и даљине мјеста: *што је грожђе фиње и пут даљи, што је теже и, обротно.* За паковање узимају се мале котарнице, кашунићи и мања бурад. Тај рад се обавља овако: Пошто је грожђе већ принесено, узме се шир, одређено буре и на дно метне слој лишћа, а поврх њега слој проса, или шеготина, или пилотина, а онда се слажу гроздови у редове и између њих испуња се празни простор са одређеним материјалом. Кад се све тако испуни, просторе се подебљи слој лишћа и буре закује. За паковање грожђе на далеки пут најодеснија су мала бурад или кашуни, а од материјала пилотине и проса. Котарнице су подесне за кратка путовања и кад је пренос удешен.

При паковању главну пажњу ваља обратити на чистоћу, као и то да се зрно не гвечи, јер свако нагњечено зрно поквариће десетак других и наша пошиљка може пропасти.

Иво Калуђеровић, обл. економ*)

Поуке и савјети

Пустош винограда од пламењаче.

Честе, од половине маја скоро свакодневне кише и топло вријеме послје њих, веома су повољно утицали на појаву и ширење пламењаче на виновој лози. Под таквим је приликама ове године могао сачувати дозу само онај, који је преко сваке недеље. Па и у том случају пламењача је ипак избила мјестимично по листу, јер је пораст ластара и избијање заперака чак и у неједљим размацима било веома брзо; али се на тај начин извјесно могао очувати род. Међутим, с уобичајеним размацима прскања у нас, друго је прскање дошло по цијелој лози тек крајем маја, а у том међувремену пламењача је посјела не само лишће које је избило послје прва прскања него и гроздиће. Тиме су виногради на многим мјестима јако упропашћени, а у неким, гдје је друго прскање задовољено само дан два, уништено је више од половине бербе. А тако ће вјероватно бити у цијелој земљи, јер су непогоде ове године биле опште.

Највећа је штета у томе што је пламењача избила на гроздићима. На њима се, због честих киша и јаких испарења из земље, појавила као бијела буђава навлака, исто онако као што се у редовним приликама појављује на налици листа. Гроздићи су од тога управо побуђали и већ почели да вену. Таква појава пламењаче на гроздићима за наше је прилике необична, и као необична она је дала повода да јој се узрок погрешно

*) На „практична предавача“.

тумачи. Од појединаца се може чути као да се ове године појавио оидијум, а при том додају како су своје винограде већ сумпорисали или се спремају да то ураде. Наравно да се с обзиром на право ствари тиме излажу дангуби и изливним трошковима, јер се пламењача сумпором не може сузбити.

На шта управо да се ради? Лишће и гроздићи што је захватила пламењача почели су већ да се суше. Томе спаса нема. Али се могао очувати здрав род и заперци с лишћем, који ће избити свугдје на ластару гдје је лист осушен. Нови заперци с лишћем су за чоког подсједнут пламењачом од врло великог значаја у погледу његове исхране. Они имају да хране гроздове како би зрно могло наједрити и у своје вријеме сазрети; а ако је на чокоту грожђе сатрвено, заперци ће исхранити пупољке у пауху доњег лишћа, које је доста добро очувано првим прскањем, и тиме осигурати родност ластара за идућу годину.

Сву дакле пажњу требало је покренути заперцима, да се они сачувају од пламењаче. А то се могло постићи чешћим прскањем. Тек кад се вријеме успали и пламењача попусти, може се размач између прскања свести на 3—4 недеље. У вези с честим прскањем бордовска чорба треба да буде мањег степена густине. На 100 литара бордовске чорбе не узимати ни у ком случају више од 1 кгр. плава камена с одговарајућом количином креча.

Књижевност

„Из Скадра и околине“. Г. Филип М. Протић, управитељ основних школа у Подгорици објављује:

У току мог петогодишњег учитељства у Скадру, постао сам се, да по могућности, приблјежим све што је од вриједности из старине овога класичког мјеста и његове околине.

Све то намеравам издати у засебну књигу са називом „Из Скадра и околине“. Књига ће обухватити у један дио, који ми је Краљ, Српска Академија Наука наградила.

Цијена је књизи један пернер.

Молим пријатеље и познанике, а понаособ моје колеге учитеље, да се постарају око прикупљања претплата.

Скупљачи ће примити за свој труд десету књигу.

Молим уредништва српских листова, да овај оглас изводе оштампати.

Др Јован Кујичић превео је с француског чувено дело чувеног научара проф. др Ивице Н. Мечникова директора пастеровог завода „Студије о човјечној природи, (један оптимистичко-филозофски покушај)“. Дело је дато у штампу, а изиће преко 20 штампаних табака.

Да би читаоци могли претходно оцјенити значај и величину знаменитог дјела, то ћемо овдје изијети садржај књиге, која је подијелена у три дијела и на 12 глава.

ДИО ПРВИ

Дисхармоније човјечје природе

ГЛАВА ПРВА

УВОД

Разни погледи на природу човјекову

Важност изучавања људске природе. Природа човјекова као главни основ морала. Поштовање људске природе у Грца. Филозофска метриопатија у староме вијеку. — Рационално схваћање у 18. и 19. вијеку. — Тлачење људске природе са стране религиозних учења. Утицај религиозног учења на свакидашњи живот и на вјештину. — Реакција са стране реформације противу тлачења људске природе. Сакаћење људског тијела у примитивних народа.

ГЛАВА ДРУГА

Хармонија и дисхармонија у бића нижих од човјека

Органски свиет прије појаве човјека. Погрешке у закону општега прогреса. — Оплођавање вансле. — Утицај инсеката на орхидеа. — Начин којим инсекти преносе сјеме у кабуна. — Обичаји у зоља. — Хармонија у природи. — Непотеребни органи. — Рудименти полиција у кабуна. — Дисхармонија у природи. — Неспретни инсекти. — Первезија поднога нагона. — Примамљивање инсеката свјетлошћу. Свијетљивање. Закон природног одбирања. — Срећа и несрећа у органском свијету.

ГЛАВА ТРЕЋА

Поријекло човјекско од мајмуна

Сроство човјеково с човјеколиким мајмуном. — Аналогија зуба, организациса удова и мозга. — Сличност првобитног израстка у човјека и у адрионидца. — Аналогија међу плацентама и плодом у човјека и у антропоморфном мајмуна. — Крвно сроство међу човјеком и мајмуном доказано помоћу хемодитичког и преци-

питирајућег серума. — Преображај фела. — Брзи прелаз од мајмуна човјеку. — Чувени рачуница Ј. Јпауди, као примјер необично брзе појаве разних особина у човјечије феле. — Рудиментарни органи у човјека. — Одношај прогресивних и регресивних органа у човјековој организацији.

ГЛАВА ЧЕТВРТА

Дисхармонија у организацији човјекових пробавних органа.

Савршенство човјечијега облика. — Кожа као зјелесно покривало. — Зуби у опште и зуби мудрости. — Слиједи пријево и црволики израстак. — Апендицит и његов значај. — Непотребност слијеног и цијелог дебелог пријева. — Генеалогична тог дијела пробавног канала. — Шкодљиви утицај микроба у дебелом пријеву. — Чести случајеви рака у стомаку и у дебелом пријеву. — Ограничена корист од стомака. — Инстинктивни избор ране. — Њезин недостатак у човјека.

ГЛАВА ПЕТА

Дисхармонија у организацији и раду полних органа Дисхармонија у породичном и социјалном инстинкту.

I. Неколико ријечи о дисхармонији чулних органа и човјечијег слуха. — Рудименти у гениталном апарату. — Поријекло и значај химена.

II.

Развиће и значај мјесечног чишћења у жене. — Рани брак у неких примитивних или мало културних народа. — Дисхармонија у развоју пубертета и мушке зрелости. — Доба ступања у брак. — Примјери дисхармоније у развићу функције за рађање.

III.

Дисхармонија у породичном инстинкту. — Вршачко побацивање. — Бачање и убијање дјете. — Дисхармонија у друштвеном животу.

ГЛАВА ШЕСТА

Дисхармонија у инстинкту за опстанак.

Инстинкт за опстанак у животињском царству. — Животни инстинкт у човјека. — Његово слабо развиће у младости. — Будиске легенде о инстинкту за опстанак и страх од смрти. — Страх од смрти у литератури. — Толстојево признање страха од смрти. — Толстојева теорија о једнакости предмета. — Друга мишљења о томе питању. — Страх је од смрти инстинктивна појава. — Развиће животног инстинкта у току човјекова опстанка. — Лијечење старости. — Убијање старе чебади. — Самоубиство старца. — Дисхармонија у животног инстинкту заједно с умјетима за опстанак. — Удио смртног страха у вјерским и философским системима.

ДИО ДРУГИ

Покушај да се смањи оно зло, које су произвели дисхармоније у човјечијој природи. — Религије и филоксерске системе.

ГЛАВА СЕДМА

Религије чине покушаје да савладају дисхармоније у човјечијој природи.

Анимизам као главни основ примитивних религија. — Јеврејска религија и њезин одношај према вјеровању у бесмртност душе. — Кинешке религије. — Клатус предака у Конфузијевој религији. — Идеја о бесмртности у Таоизму. — Живот душа у Будиној религији. — Рај кинешких будиста. — Обожаване предака. — Утицај религијозног вјеровања на страх од смрти. — Песимизам у Будином учењу. — Приговорни учењу о бесмртности душе. — Осјетљивост ћелија нашег организма. — Религијозна хигијена. — Религијозне мјере, да се уреди функција рађања и да се избјегну болести. — Религије нијесу постигле свој циљ, да савладају дисхармоније у људској природи.

ГЛАВА ОСМА

Философске системе чине покушај да савладају дисхармоније у људској природи.

Извјесне философске системе стоје у тјесној свези с религијозним учењем. Идеје философа из старог вијека о бесмртности душе. — Платоново учење. — Аристотелов скептицизам. — Стојици: Цицерон, Сенека, Марко Аурелије. — Системе модерне философије. — Песимизам и његово поријекло. — Лорд Бајрон. — Шопенхауерова и Хартманова система. — Мајнлендерова философија о избављењу. — Критика песимизма. — Макс Нордау. — Како мисле модерни мислиоци о смрти.

ДИО ТРЕЋИ

Шта може наука учинити да отклони дисхармоније у човјечијој природи.

ГЛАВА ДЕВЕТА

Шта може наука да учини противу болести. — Основи експерименталне методе. — Религијозни кораци противу болести. —

Удио болести у основи песимистичке философске системе. — Напредак медицине у борби противу болести. — Револуција у медицини и хирургији на основу Пастеровог открића. — Услуга серотеропије у борби противу заразних болести. — Наука није у стању да лијечи турбекулозу и зле новорости. Гласови противу научног развоја. — Протести Русови, Толстојеви и Брунеттијерови. — Прокламација научног банкротства. — Повратак религији и мистици.

ГЛАВА ДЕСЕТА

Увод у научно изучавање старости

Општа слика старости. — Теорија старачке дегенерације у појединих бића. — Улога конјугације у инфузорија. — Старост у птица и у антропоидних мајмуна. — Општи карактер старачке дегенерације. — Кречна дегенерација појединих органа. — Фагоцитарна теорија старачке дегенерације. — Макрофаги уништују елементарне елементе. — Механизам сијеђења косе. — Сера која утичу на ћелије (cytotoxini). — Артериосклероза и њезини узроци. — Шкодљиви утицај флоре у пробавном каналу. — Трулеж у црпелима и средства која му стоје на пут. — Покушај да се продужи људски живот. — Дути вијек у библијско доба.

ГЛАВА ЈЕДНАЈЕСТА

Увод у научно изучавање смрти

Теорија бесмртности нижих организама. — Бесмртност полних елемената у виших организама. — Бесмртност ћелијне душе. — Предходне појаве природној смрти у извјесних животиња. — Природна смрт у једнодневних лентирова. — Губитак инстинкта за одржање у одраслих ефемера. — Животни инстинкт у старца. — Инстинкт природне смрти у људи. — Смрт старца у библијско доба. — Инстинктивне измјене у људи и у животиња.

ГЛАВА ДВАНАЈЕСТА

Завршна ријеч

Дисхармонија у природи човјековој као главни извор наше несреће. — Научне чињенице о постанку и о циљу човјековом. — Циљ човјечијег живота. — Тешкоће на које наилази наука при испитивању тога проблема. — Шта је напредак. — Тешкоћа која се испољава при схватању циљне људске феле у облику напретка и морала. — Инстинкт морала и природна смрт.

Како сам аутор говори у свом предговору, дијело је намињено читаоцима с вишим образовањем. Зато се научнице моли баш тај дио српске и хрватске интелигенције, да би својом прецизном помоћу у издавању овог заиста значајног дијела.

Цијена је књизи за претплатанике 450 перпера. Скупљачима уобичајени процент од 10% или у књигама или у готову новцу. Претплата треба да се шаље преводиоцу на Даниловград.

Најуљудније се моле сви листови српски и хрватски, да би извољели прештампати овај позив.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Већ је изашла из штампе збирка приповједака

— Из Црне Горе —

од

Борислава Сл. Минића

Књига је у лијеном укусном француском формату на јапанској хартији и садржи ове приповјетке:

Његови снови — У з'о час — Прошевина — На стражи — Огац — Слуга — Распеће — Кроз сутон — Његов Васкрс — Мали Ришко.

Цијена је књизи 1 перпер.

Књига је штампана у мали број примјерака, те свако који би хтио да је има, треба што прије да пису на Цетињу положи претилату.

ИТАЛИЈАНСКА РЕСТОРАЦИЈА

продаје по фабричној цијени

— КОМПЛЕТАН СЕРВИС —

ресторације и

— РАЗНА ВИНА —

у ботиљама.

Купци треба *одмах* да се обраде сопственику, пошто још ове недеље напушта Цетиње. 1-1

На „Цетињски Вјесник“ најбоље се претлатити код поште.

ЧУВЕНИ
ФРАНЦУСКИ ШАМПАЊЕР
и
ШВАЈЦАРСКИ ЕМЕНТАЛЕР СИР
нуди агентурна и комисионарска радња
ХРИСТИФОРА МОРАВЦА
ПОДГОРИЦА

К'о да пушка пуца, так' се свуда хори
О јевтиноћи и доброј роби
Христифора Моравца

Молим све моје дужнике
Који ми дугују, да ми најдаље до 15. септембра ове године положите новац.
Ко ми до реченог дана не положи новац, бићу приморан тражити наплату судским путем.

Блажо М. Маркуш, шавац.

НИКОЛА КНЕЖЕВИЋ

ЦЕТИЊЕ

Препоручује своје стовариште:

Грамофона најсавршеније врсте куће „The Gramophone Company Ltd.“ са двостраним плочама најновијих српских и страних мелодија, а тако исто и сав прибор за њих.

Сатова цених: златних, сребрних, никлених и челичних, као год и најпризнатије „омега“, „роскопе“, „цилиндре“ и „анкере“. Исто тако и зидних и столних сатова.

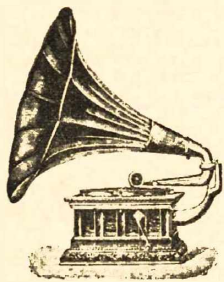
Ланаца и другог накита разних врста као и јубиларних почев од златних, па све до никлених

Наочара и догледа све најбољег квалитета.

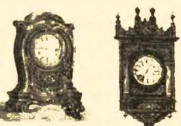
Дописница разних врста, као и јубиларних — издања Прославног Одбора — а тако исто и албума Црне Горе. Главни депо ових издања је ово стовариште и препродавци унутрашњости и одавђе имају се њему обратити. Даје се на дописнице по утврђеној цијени 20%, а на албуме 7% рабат франко Цетиње.

Цијене су утврђене и солидне, а за грамофоне и плоче по ценовнику франко Цетиње.

Поред ове радње држим и радионицу сатова, у којој израђујем и оправљам све врсте сатова, као и грамофона. Радионицом руководи одлични вјештак са стране. Цијене су утврђене и солидне.

Наочара и догледа.

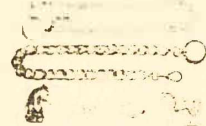
Зидних и столних сатова.

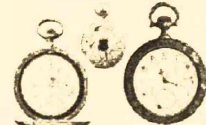
Грамофона најбоље врсте.

Грамофонских плоча српских и страних мелодија.

Ланаца и другог накита разних врста.

Цених сатова, златних, сребрних, никлених и челичних и „омега“